

INFORMACE PRO OBČANY OBCE LÁZNĚ TOUŠEŇ

podzim 2005

TOUŠEŇSKÝ ZPRAVODAJ

K úpravám na hřbitově

Péči obce byla loni na hřbitově vydlážděna hlavní cesta a letos v létě opravena budova márnice a obnoven kříž. Rekonstrukce byly provedeny podle staré fotografie, která zachytila střed hřbitova s dřevěným křížem a čelní fasádu márnice včetně nárožní bosáže a empírového členění portálu s dalším, menším železným křížem ve vrcholu štítu. Obnoven nebyl pouze klenutý vikýř se zvonem, který se nedochoval. Navíc byly pořízeny okapy. Fasádu pečlivě rekonstruoval zednický mistr Jaroslav Tihon.

Po výměně střešní krytiny, rekonstrukci vrat a úpravě vjezdu to byly další kroky obce v péči o hřbitov, kde Obecní zastupitelstvo roku 2001 zřídilo pro tři hroby zvláštní režim, který zaručuje, že se nestanou předmětem prodeje: 1. vpravo od ústředního kříže vůbec nejstarší, dětský hrob Františka Josefa Smolaře (* 21. 7., † 28. 8. 1879), 2. při hlavní cestě vlevo před márnicí hrob řídícího učitele Bedřicha Kautského (* 20. 1. 1845, † 26. 2. 1900), jeho manželky a otce, a 3. v levé části hřbitova hrob statečného občana Viléma Riewalda (* 25. 6. 1895, † 14. 11. 1955), který za druhé světové války zachránil životy řady toušeňských obyvatel. Díky soukromé péči Ing. Vladimíra Dudáka byl v pravé části hřbitova letos nově upraven dětský hrob Vladimíra Tolstokorého († 7. 9. 1945), dětské oběti útrap druhé světové války.

Úpravy vzbudily uznání, podporu i nevybíravou kritiku, tak jako vše, co se dotýká veřejnosti a tím různých pohledů různých lidí různých povah. Obnovení ústředního kříže vyvolalo také zájem o jeho historii a vzhled. Nejstarší a zároveň nejpodrobnější zprávu o úvahách, jak esteticky řešit střed hřbitova, lze nalézt ve starých zápisech ze schůzí výboru Spolku občanského hřbitova v Toušeni z doby zhruba před sto lety.

Zápisník Správy občanského hřbitova v Toušeni

Zápis o schůzi hřbitovního výboru dne 12. 11. 1904

... Předseda [Jan Králík] vítá přítomné [ing. Vincenc Došek, Josef Králík, Václav Rybka] a zahajuje schůzi. Oznamuje, že dne 10. 11. 1904 prudká vichřice přelomila a porazila hřbitovní kříž dřevěný, který byl postaven při stavbě hřbitova [1879]. Dřevo kříže bylo u země již ztrouchnivělé. Upadnutím kříže nebyla způsobena vůkolí žádná škoda. Malovaný obraz Krista na plechu, který byl r. 1901 znamenitě obnoven zdejším rodákem p. Fr. Zahradníkem, učitelem v Čelakovicích, nebyl taktéž pádem poškozen. Debaty zúčastnili se všichni přítomní. Usnesli se jednohlasně, aby byl postaven nový kříž možno-li ale kamenný, a to v uměleckém provedení, aby byl pomníkem doby a ozdobou hřbitova. Uloženo předsedovi, aby si nechal od vynikajících firem předložit výkresy a ceny, i od kamenické školy v Hořicích. Páni výboři sami slibují, že vyzvou známé sochaře, aby předložili návrhy; též železný kříž, umělecky kovaný. ...

Zápis o schůzi hřbitovního výboru dne 21. 11. 1905

... Předseda [Jan Králík] vítá pány výbory [ing. Vincenc Došek, Josef Králík, Václav Rybka] a zahajuje schůzi. Oznamuje, že po delším úsilí podařilo se mu získat věhlasného českého umělce Fr. Úprku, sochaře v Kr. Vinohradech, který se uvolil modell pro žádanou sochu na hřbitov zhotoviti. Nyní je modell hotov a prohlédli si jej v atelieru mistra pánové Jos. Králík a ing. Došek s předsedou. Mistr žádá za model 300 kor. a určil, že za jeho dohledu provedl by celou sochu jiný sochař, co možná z kamene hořického. Dále oznamuje předseda, že se odebral také k děkanu v Brandýse za příčinou poptávky, zdaž by s návrhem souhlasil; p. děkan vyslovil se co nejochotněji pro Úprkův návrh a pravil, že se těší na vysvěcení. Pan ing. Došek navrhuje, aby byl též objednan u mistra Úprky přesný nákras na spodek sochy, aby mohl být stanoven přibližný

rozpočet. Předseda též navrhuje, aby byly zhotoveny fotografie návrhu, by se mohlo vypsatí offertní řízení na provedení sochy, při čemž by si výbor ponechal libovolné právo k zadání.

Zápis z valné hromady podílníků občanského hřbitova v Toušeni, konané 4. února 1906

... Pan starosta [starosta obce Jan Králík] táže se nyní, zda-li valná hromada schvaluje provedení hlavní hřbitovní sochy dle objednaného uměleckého návrhu Frant. Úprky; prohlašuje, že krásný a umělecky velice cenný návrh, jenž představuje venkovskou dívku jež truchlí nad hrobem a splétá věnec, nejen dosavadní hřbitovní správě dokonale se zamlouvá, nýbrž i každému znalci a dokonce duchovní správě. Při nastalé debatě namítá se z několika stran, že by takováto socha byla urážkou našeho katolického hřbitova a našich katolických citů a že žádný katolík tuto sochu nemůže schválit. Pan starosta se ovšem s důrazem proti takovému mínění ohražuje jménem všech příznivců Úprkova návrhu a upozorňuje, že přec jak vidno na vystaveném sádrovém odličku má držet projektovaná socha co podstatnou část též kříž a sice právě v té nejvhodnější podobě jak bývaly za starých dob selské křížky náhrobní zdobené z prken. Dále oznamuje, že za vystavený návrh žádá Úprka 300 korun a za jeho provedení žádali by hoříčtí kameníci as 700 kor. zde na místě; mimo to slíbil Úprka, že by potřebné pokyny a případnou korekturu jemnou provedl zdarma. Proti tomuto návrhu žádáno ale, aby postaven byl na hřbitově kříž jako dřive, buď kamenný neb dřevěný. P. starosta oznamuje, že dle dodaných náčrtů stály by kamenné kříže křes 800 korun. Při hlasování zvedlo se pro návrh Úprkův 10 hlasů a pro postavení dřevěného kříže 11 hlasů; po tomto hlasování odchází mnoho členů, a proto schůze nedokončena.

Zápis o schůzi hřbitovního výboru dne 19. července 1907

... za předsednictví starosty [obce] p. Josefa Lafka a níže podepsaných členů hřbitovního výboru [Václav Došek, František Šimůnek, Josef Zahradník]:

Jednání: 1. Schválení účtu p. A. Limana ze St. Boleslavi za dubový kříž a 100 k. cementu v obnosu K. 112,-. 2. Schválení účtu firmy Král & Stepan za dodané cihly v obnosu K. 19,42. 3. Schválení účtu Fr. Kučery za dodané vápno K. 4,40. Dosud nejsou vyrovnány. ...

Tak se stalo, že na toušeňském občanském (nikoli církevním) hřbitově nestanul „pomník doby a ozdoba hřbitova“ od Františka Úprky, na jehož vysvěcení se těšil brandýský pan děkan, ale znovu dřevěný kříž, pro který jeho dodavatel Antonín Líman ze staré Boleslavi zvolil podobu s tehdy oblíbeným jetelovým zakončením kůlu i obou konců břevna. Prostý kříž členěný vodorovným břevnem na kratší část vrchní a delší část spodní se v heraldice nazývá latinský. Náznaky jetelových trojlistů symbolizují podle barokního výkladu spojení Kristova kříže s Nejsvětější Trojicí. Podobné trámové kříže dodávala Límanova staroboleslavská pila do celého okolí. Ve Staré Boleslavi dodnes stojí repliky. V Lázních Toušeni jsou na veřejných prostranstvích mimo hřbitov ještě další dva latinské kříže s jetelovým zakončením – oba jsou kamenné, jeden z roku 1761 (u kaple na náměstí), druhý z roku 1800 (u zastávky při Pražské ulici).

Také druhý, dubový kříž na toušeňském hřbitově, obnovený roku 1907 a zachycený na fotografii, po čase ztrouchnivěl. Nejprve byl zkrácen, poté nahrazen jednodušším křížem z trámů bez jetelových ozdob. Když i tento kříž uhnil a padl při vichřici, byl před poutí 3. května 1982 péčí obce nahrazen menším křížem z nového dřeva. Obraz Ukřižovaného tehdy zrestauroval Rudolf Truhlařík. Celé dvě generace obyvatel tak vidaly na hřbitově už jen kříže jednodušší, prosté latinské. Dokud i na nich opět nezpracovala nepřízeň času. Nynější repliku kříže s jetelovým zakončením – v podobě z roku 1907 – zhotovil letos podle dochované fotografie tesařský mistr Viktor Biljak. Na kříž upevnil renovovaný plochý obraz Ukřižovaného a podle fotografie doplnil

nápisovou tabulku s písmeny INRI. Fotografie původního návrhu Františka Úprky se nezachovaly a osud sádrového modelu sochy pro toušeňský hřbitov není znám.

V souvislosti s tím jistě není bez zajímavosti, že zvláštní zdobení či podobu mají i všechny další kříže na veřejných prostranstvích v Lázních Toušeni. Nejstarší kamenný kříž na vojenském hrobě z roku 1757 pod Hradištěm má rozšířené konce kůlu i břevna do tvaru, jaký mají takzvané dělové kříže, užívané dodnes na vojenských řádech. Dva kovové kříže na kapliče sv. Floriana (na vrcholu štítu západní zdi a na cibulové střeše věžičky) mají po dvou břevnech: horní kratší, dolní delší. Takový kříž se označuje jako patriarší, nebo arcibiskupský, anebo lotrinský. Kříž na cibulové střeše má na kůlu i na obou břevnech zakončení, které se nazývá pisánské. U paty je zdoben rozvilinou připomínající tvar kotvy. Kříž na vrcholu štítu je navíc obohacen paprsky, vnitřním členěním na další kříže a srdcem u paty, přičemž na kůlu i na obou břevnech má jetelová zakončení. Oba kovové kříže na kapliče by mohly pocházet z roku 1823, ale pravděpodobnější je až rok 1852. Kamenný kříž u lesika Itálie z roku 1874 má kůl i břevna plasticky zdobena dalším, tenčím překřížením. Takový kříž se nazývá křížkový. Další zdobený kamenný kříž stával od roku 1890 na štítu zdi nad hlavním vchodem do kaple sv. Floriana. Z téže doby zůstal zachován pouze kovový, zdobený latinský kříž na věžičce kaple sv. Floriana. Při opravě střechy na podzim 2004 byl tento kříž na náklady obce zrestaurován a pozlacen. Zároveň slouží jako hromosvod. Do rozměrné makovice pod křížem byly vloženy nové dokumenty o současnosti obce a o opravě kaple. Prostý kamenný kříž býval součástí sochy sv. Jana Nepomuckého, odcizené 14. dubna 2003 z výklenku bývalého zájezdního hostince, stojícího naproti.

O toušeňských kamenných křížcích mohou zájemci najít další historické údaje v publikaci Lázně Toušeň v listinách a kronikách na stranách 62-63.

Všechny jmenované kříže v Lázních Toušeni jsou katolické, žádný z nich není ani pravoslavný, ani koptský.

kronikář obce

foto:

Dokumentární fotografie staršího kříže a původní fasády kaple na hřbitově

Ohlasy na vystoupení toušeňských ochotníků a na IV. Národní přehlídce sokolských ochotnických divadel v Lázních Toušeni 2005

Klicperovy divadelní dny, Sadská 2005

... Divadelní soubor při T.J. Sokol Lázně Toušeň zahrál aktovku Mirko Stiebra *Svatební noc*. Režisérka Anna Müllerová záměrně vybrala pro tři začínající mladé herce nenáročný text, který je pouze rozvedenou anekdotou. Podařilo se jí precizně vybudovat jednotlivé situace a velice citlivě a přesně herce vést, a to i v místech, která vyžadují neverbální jednání. Přesné byly hlavně výkony Jana Freudla a Dany Liptákové. Poněkud problematičtější se jevil příliš stylizovaný hlasový a pohybový herecký projev Vojty Zíty, směřující spíše ke grotesce nebo pantomimě, neboť se vymykal z žánru hry. ...

[Kateřina Baranowska: Klicperovy divadelní dny Sadská 2005, Amatérská scéna 2005, č. 3, s. 38]

Vystoupení Divadelního souboru při T.J. Sokol Lázně Toušeň na Klicperových divadelních dnech v Sadské s aktovkou Svatební noc bylo oceněno třemi diplomy: za nejlepší mužský herecký výkon (Jan Freudl), za nejlepší režii (Mgr. Anna Müllerová) a cenou diváků.

IV. Národní přehlídka sokolských ochotnických divadel, Lázně Toušeň 2005

Divadla z celých Čech v Lázních Toušeni

O posledním dubnovém víkendu proběhla na půdě Sokolské župy Barákovy v sokolovně T. J. Sokol Lázně Toušeň česká část *IV. Národní přehlídka sokolských ochotnických divadel*. Moravská část byla uspořádána letos poprvé v Boskovicích, zatímco Toušeňští byli hostiteli i všech předchozích přehlídek, tedy letos počtvrté.

Celkem čtrnáct sokolských divadelních souborů přineslo do obou míst velmi širokou škálu jevištních žánrů i výkonů od klasické konverzační komedie či operety a detektivky přes frašku, folklorní reminiscenci a pohádku po vážné divadlo a alegorii s tancem a pantomimou. Různost možností, domácího vybavení a osobních uměleckých vkladů rozprostřela i velmi různorodou stupnici výkonových kvalit. Nejdůležitější však byla shoda v zaujetí a v opravdovosti touhy podílet se na vytváření divadelní kultury kdekoli a za jakkoli nesnadných podmínek. Radost ze společného díla se přirozeně přenášela i do atmosféry přehlídky mimo vlastní představení, do přátelských setkání a nových vzájemných kontaktů.

Významnými hosty, kteří přehlídku navštívili na půdě župy Barákovy, byli z ústředí České obce sokolské vzdělavatel ing. Jiří Sobota, zástupce vzdělavatele doc. RNDr. Zdeněk Mička, CSc., jednatelka vzdělavatelského sboru doc. PhDr. Květoslava Volková, CSc.,

tajemnice vzdělavatelského sboru Alena Štefanová a pracovnice archivu PhDr. Hana Franková. Slavnostnímu zahájení byl přítomen člen čestného předsednictva přehlídky, čestný předseda Čs. obce legionářské a čestný starosta T. J. Sokol Lázně Toušeň genpor. v. v. ing. Tomáš Sedláček. Člen Komise pro udělování *Zlatého odznaku J. K. Tyla* Mgr. Jan Müller předal toto vysoké vyznamenání předsedovi lektorského sboru přehlídky, dramaturgu Lubomíru Štercovi, který se soustavně zaslouhuje o růst úrovně i sokolského divadla. Druhý Zlatý odznak J. K. Tyla byl slavnostně předán sokolskému divadelnímu herci a režisérovi Vratislavu Ouhrabkovi, starostovi T. J. Sokol Bozkov. Starosta Sokolské župy Barákovy Bořivoj Sopr a župní vzdělavatel Bohuslav Bubník vyznamenali župní medailí *Za věrnost Sokolu* dlouholeté herečky hostitelského souboru Miladu Klimentovou a Kamilu Lejskovou, která je současně náčelnicí T. J. Sokol Lázně Toušeň. Účastníky přehlídky přijala na toušeňské radnici starostka obce Ludmila Svobodová, která podobně jako boskovický starosta ing. František Sivera převzala nad přehlídkou osobní záštitu. Slavnostnímu setkání v zasedací síni byli přítomni starostové obcí z Bozkova a z Nového Knína a také redaktorka Českého rozhlasu pro přímý vstup do vysílání Radiožurnálu.

Ze sedmi hrajících souborů zůstávali v Lázních Toušeni po celou dobu přehlídky přítomni členové z pěti míst, další Sokolové přijeli z Prahy, z Brandýsa nad Labem, z Benátek nad Jizerou, z Nehvizd a až z dalekého Suchdola nad Lužnicí. ...

[Dr. Králík: Divadla z celých Čech v Lázních Toušeni, Nazdar – noviny Sokolské župy Barákovy 2005, XXXII, č. 8, s. 9]

Jsou sokolské šiky, jdou

... Sokol zejména v období po první světové válce přispěl nikoliv nevýznamně k postavení řady sokoloven s vybaveným jevištěm. Za všechny uvádím Veselí nad Moravou, Zlín, Dobrušku (pozemek byl zakoupen už na počátku století), Hulín (v tomto období byla dostavěna sokolovna z r. 1899), Kácov u Kutné Hory, *Lázně Toušeň*, Lesnice u Šumperku, Náklo, Slavičín a další. ...

Od r. 2000 se konají celostátní přehlídky sokolských divadel. Zpočátku každoročně, mezi třetím a letošním čtvrtým ročníkem byla dvouletá pauza. První ročník byl prezentací inscenací na čtyřech domácích scénách a v květnu 2000 byly v *Lázních Toušeni* uvedeny tři inscenace dospělých pro děti. Všechny další ročníky se minimálně českou částí odehrály právě tam ...

[Lenka Láznovská: Jdou sokolské šiky, jdou, Amatérská scéna 2005, č. 3, s. 61-62]

Svátky divadla

Měsíc duben přinesl zvýšený ruch do života sokolských divadelních souborů. Moravské Boskovice a středočeské Lázně Toušeň přivítaly při národních přehlídkách ve svých sokolovnách celkem 14 sokolských divadelních souborů ze všech končin naší republiky.

... Velký dík a uznání si zaslouží v první řadě organizační štáby přehlídek vedené bratry ing. Karlem Malachem a dr. Janem Králíkem. Vše probíhalo podle připravených plánů a účinkující soubory mohly být s péčí pořadatelů spokojeny. Lektorský sbor, který hodnotil jednotlivá představení a jehož úkolem bylo mimo jiné posoudit, které soubory by měly obohatit kulturní náplň všesokolského sletu 2006, vedl dramaturg a člen kulturní komise Luboš Šterc a spolupracovali s ním divadelní teoretička dr. Ludmila Kopáčová, vedoucí útvaru ARTAMA mgr. Lenka Lázněňská, režisér a zástupce NIPOS–ARTAMA Karel Semerád a jednatelka vzdělávatelského sboru ČOS doc. Květa Volková. Se všemi soubory byly vedeny podnětné pohovory.

... Co na obou přehlídkách zvláště potěšilo? Především, a to si troufám uvést s plnou odpovědností, protože divadelní sokolské přehlídky sleduji již čtyři roky, že úroveň našich amatérských divadelníků a jejich práce jde nahoru. Už nyní máme nejméně šest souborů, které odvedou vždy kvalitní představení. Dovolte mi jmenovat zejména soubory z Lán, Pyšel, z Lázní Toušeň, Boskovic, Litovle a Starého Města u Uherského Hradiště. U mnoha dalších je otázka dalšího růstu hlavně v dramaturgii a pevnějším režijním vedení. Potěšitelné je také velké množství mladých a schopných lidí prakticky ve všech souborech, rostoucí péče o výtvarnou složku (scéna a kostýmy) a funkční zapojení hudební (i pěvecké) účasti v představení.

Sokolské divadelní přehlídky stále více provázejí oficiální záležitosti. Záštitu nad přehlídkami přebírají vrcholní představitelé obcí, účastníci dostávají pěkné diplomy, dárčky a upomínkové předměty a letos byly v Lázních Toušeň slavnostně předány dva zlaté odznaky Josefa Kajetána Tyla ... Představitelé Barákovy župy odměnili i významné členy ze své oblasti.

Na zdar celé akce se podíleli vedle dvou stovek účinkujících všichni, kdo pomohli při náročné organizaci a zdárném průběhu, lektorský sbor i vnímavé publikum odměňující výkony sokolských divadelníků zaslouženým potleskem.

[-lš-: Svátky divadla, Sokol, roč. 62, 2005, č. 5, s. 19]

Dopis z Lán

... Rádi bychom ještě jednou poděkovali za vzornou organizaci IV. Národní přehlídky sokolských divadel. Musím vyjádřit velkou spokojenost s Vaším přístupem k našim technickým požadavkům a také vyřdit díky Vaším technikům.

Velice nás potěšila i atmosféra na přehlídce, která byla pohodová a příjemná. Je vidět, že jste udělali maximum i pro propagaci celé akce, protože divácká účast byla velmi slušná. Věřte, že víme, o čem mluvíme, protože s tím, co jsme zažili například na FEMADu v roce 2003 (téměř prázdný sál + porota), se přehlídka u Vás nedá vůbec srovnávat. V takovém prostředí se úplně jinak hraje a celý náš soubor si představení opravdu vychutnal.

Já sám jsem bohužel díky pracovnímu vytížení stihl z přehlídky jen Vaše představení, ale musím vyslovit pochvalu za *Svatební noc*, která se mi líbila, a také mě zaujaly výkony pánů herců v ní. Opravdu pěkné.

[Karel Pleiner, manažer souboru Divadlo Tyrš Lázně]

E-mail z Pyšel organizátoru toušeňské přehlídky

Chci vám, pane doktore, mnohokrát poděkovat, za to, že jsem se mohl s Vámi seznámit. Za to, že jsem ve Vás poznal příjemného a vtipného člověka. Za to, že jsem měl možnost s Vámi spolupracovat. A také za to, že jste nám přidal paní režisérku jako naši hostesku, a vůbec za všechno, co jste pro nás a pro celou „Národní“ udělal. Byla to určitě nelehká práce; zvláště pak, když se má skloubit

Lázně Toušeň 2005: Poděkování vítěznému souboru z Pyšel po Malovaném na skle (foto D. Müller)

dohromady takový počet herců, jaký jsme s sebou přivezli vlastně skoro všichni souborové. Je pravda, že nás ale bylo nejvíc a tak se hluboce skláním před Vaší organizační schopností. Klid a trpělivost, se kterou jste řešil všechno kolem, působila blahodárně na nás na všechny.

Jestliže jsem v úvodu řekl, že Vám chci poděkovat, chci se před závěrem omluvit za můj překotný odjezd a ještě k tomu bez rozloučení. Měl jsem před večerním představením několik telefonických hovorů, které mě vlastně donutily, abych odjel neprodleně. Jejich obsah a důležitost zaměstnaly mou mysl natolik, že jsem pokus o rozloučení s Vámi a s porotou vlastně neuskutečnil. Únava, která na mně seděla již od brzkých odpoledních hodin (z pátku na sobotu jsem prakticky nespal) zapříčinila to, že jsem nakoukl do „cukrárny“ ve chvíli, kdy jste už téměř zahajoval debatu, tuším toušeňského souboru, s porotou. A namísto, abych klidně vstoupil do debaty a rozloučil se se všemi, zvolil jsem rychlý ústup, abych nevyrušoval a nehrál si na důležitý. Prostě můj mozek už v té chvíli „spal“. A tak s tímto vysvětlením se pokouším vám omluvit a věřím, že bude-li nám dána ještě v budoucnu možnost zúčastnit se u vás přehlídky, napravím tuto moji neomalenost.

Ještě bych Vás rád poprosil o vyjádření mého obdivu vaší paní režisérce a jejímu manželovi. Jsou oba v ochotnickém dění opravdovými zjevy. To co nám předvedli v sobotním odpolední bylo úžasné, inspirující a blahodárné. Věrtely a mandele nápadů a gegů nebraly konce. Byl jsem za svůj ochotnický život na mnoha přehlídkách a jednotlivých představeních, ale to co předváděli „vaší“ je opravdu mezi ochotníky ojedinělé. Myslím, že vedle doporučení našeho souboru na sletové dny kultury do Prahy v příštím červenci, by mělo být i doporučení souboru z Toušeň. Nevím jací byli herci z Lán a taky nevím, zda toto doporučení porota vašemu souboru nesdělila při hodnocení, ale já bych byl velmi rád, kdybychom se na Sletu mohli znovu potkat.

Ještě jednou vřelý dík Vám, pane doktore, vřelý dík paní režisérce a vřelý dík všem,

kteří pomáhali.

[Bohumil Gondík, vedoucí Divadelního souboru při T.J. Sokol Pyšely]

Národní přehlídka sokolských divadel

... Z obou částí přehlídky sokolských ochotnických divadel byla pro vystoupení v rámci XIV. Všesokolského sletu vybrána představení souborů z Litovle (*Rychlé šípy*), ze Staré Města u Uherského Hradiště (*Katerinka – Kača*) a z Pyšel (*Malované na skle*). Tyto tři soubory doplní ještě jeden soubor dětského divadla, který bude určen až na jaře 2006 při přehlídce dětského sokolského divadla, plánované opět do Lázní Toušeň.

[jvk-: Národní přehlídka sokolských divadel, Sokol, roč. 62, 2005, č. 5, s. 18]

Toušeňští ochotníci zase v Káraném

Už je to pár desítek let, kdy se lidé na venkově dokázali skvěle bavit sami vlastním programem. Šlo o zábavu kvalitní, protože vlastní účast na díle člověka víc obohátí.

Od 20. let minulého století, kdy se Čechoslováci vzpamatovávali z války i z habsburského područí, se rodily na vesnicích ochotnické divadelní soubory, schopné v průběhu každého roku nacvičit a sehrát 5 – 7 představení. Ale divákům jich bylo nabízeno podstatně více. To proto, že nacvičený kus hrávali i v sousedních obcích. V tomto kraji se tak mj. dostávali Káranští např. do Sojovic, Otradovic, Toušeň a naopak.

Dávné kontakty se obnovují. Kromě toho, že v průběhu posledních let jsme rádi chodili na představení Toušeňských do sálu v Novém Vestci, se už druhý rok začíná prohlubovat jejich spolupráce se začínajícími ochotníky zdejšími. Zatímco v loňském roce nabídli Toušeňáci našim na přírodním jevišti na hřišti technický servis (osvětlení, ozvučení), letos hned na začátku prázdnin zde sehráli malou komorní veselohru, pojednávající o tom, jak přehnané mužské ego a slovní erotické siláctví nemusí – když přijde na skutky – skončit zrovna slavně.

Kdo přišel, byl mile potěšen. Nejen příběhem samotným, předvedenými výkony dvou mladíků a jedné dívky. Ti dokázali svým mluveným slovem, pohybem i pestrou mimikou (k tomu ději velice případnou) zaujmout a skvěle pobavit. Nejen diváky, ale zřejmě – dle gusta s jakým hráli – i sami sebe. A to je – podle nás – na ochotnickém divadle asi to nejlepší... Diváci i herci mohli ještě k tomu blahořečit dispečerovi červencových lijáků, že právě po dobu představení je ušetřil.

Prohlubování spolupráce zdejších ochotníků z TJ Jizera s toušeňskými se zřejmě projeví již brzy. Po představení se jednalo o vzájemném „vypůjčování“ herců podle potřeby obou ochotnických spolků. Těšíme se, že se to může projevit i v připravované pohádce O princezně Zlatovlásce.

[Oldřich Křivánek: Toušeňští ochotníci zase v Káraném, Zpravodaj Haló Káraný 177, červenec 2005, s. 5]

fota:

Lázně Toušeň 2005: *Veronika Müllervá a Ing. Dušan Müller v etudě Autíčko noci (foto J. Hadrboľcová)*

Výročí místních událostí v roce 2005

v pořadí podle jubilea

650 let – Smír s Karlem IV.

Na sv. Jeronýma (ve středu 30. září) 1355 dosáhli poručníci Petra z Michalovic, dědice Toušeň, smíru ve sporu o Toušeň s císařem Karlem IV., který chtěl Toušeň i s jejími lesy za Labem vrátit do královského majetku. Smírem císař získal les Bor, zatímco ves a hrádek Toušeň si podrželi Michalovicové; ti pak svůj díl prodali a začali budovat hrad Brandýs.

640 let – Pražští měšťané na Toušeni

Roku 1365 vlastnil ves a hrádek Toušeň (bez lesů) pražský měšťan Frána Pesold, nejspíše zlatník – a po něm Mikuláš Jenteš, syn staroměstského konšela a královského podkomořího.

635 let – Listina osvobození od daní

V pátek 1. února 1370 vydal císař Karel IV. listinu, již toušeňské majetky (ves, hrádek a lesy) opět spojil a potvrdil jejich dědičné zakoupení svému bratru markraběti Janu Jindřichovi. Při té příležitosti osvobodil Toušeň ode všech daní.

625 let – Vladycká rodina z Toušeň

K roku 1380 je v dochovaných listinách zmiňována vladycká rodina Toušeňských z Toušeň a Chrasti, kde vladyka Václav Toušeňský založil nadaci pro kostel v Kozlích. Poslední písemně zachycenou členkou rodu byla ve 40. letech 15. století Anna Perchta Toušeňská.

590 let – Listina psaná na Toušeni

Z pondělí 4. listopadu 1415 se dochovala listina vystavená na Toušeni Janem Starším z Michalovic, který zastával úřad nejvyššího písaře. Purkrabím na hrádku Toušeni byl tehdy Václav Charvatec.

585 let – Ohrožení Toušeně vojskem

V zimě 1420 byla Toušeň ohrožena vzbouřeným pražským vojskem, které však pro „třeskutou zimu“ od obléhání hrádku samo ustoupilo a zaútočilo znovu až na jaře.

475 let – Zničující požár

V pondělí 25. července 1530 zničil požár v Toušeni celé hradní (zámecké) hospodářství; oheň nejspíš založili nepřátelé pražského primátora Mistra Jana Paška z Vratu, kterému tehdy Toušeň patřila, a který zde o tři roky později zemřel.

420 let – Hospoda Klímovka

Roku 1585 hospodařil na toušeňské usedlosti s velkou krčmou uprostřed městečka Kliment Legát, po němž se zde dlouho říkalo „hospoda Klímovka“; později tato usedlost proslula jako Choděřův zájezdni hostinec.

390 let – Vratislavská pošta

Roku 1615 ustal pravidelný provoz vratislavské pošty, která s koňským spřežením jezdila z Prahy po dvou toušeňských mostech přes Labe do Lysé, Nymburka a dál až do Vratislavi. Poštovní spojení nahradila krátce nová slezská pošta.

385 let – První nápor Třicetileté války

První z řady pustošivých válečných rabování zažili obyvatelé Toušeně krátce po bitvě na Bílé hoře v listopadu 1620, kdy do Polabí přitáhli císařští rejtari a polští kozáci – lisovčici – v císařských službách.

355 let – Toušeň po Třicetileté válce

V prvním soupisu obyvatel po Třicetileté válce bylo roku 1650 zaznamenáno v Toušeni pouze 103 jmen. Městečko bylo vydrancováno a zčásti vypáleno, zámek (bývalý hrádek) rozbořen.

350 let – Obnova mostů

Roku 1655 dala správa Brandýského panství obnovit po válečném poničení oba mosty v Toušeni.

310 let – Pískovcový lom

Roku 1695 se zajímal o pískovec z lomu u Toušeně vlašský sochař Ottaviano Mosto, který působil v Praze, ale správa panství ho odmítla z obavy „že by mnoho vylámal“.

305 let – Zříceniny hrádku

Křížovnický kronikář Jan Beckovský psal roku 1700 ve své Poselkyni aneb Kronice české, že zříceniny hradu Toušeně „dosavad se spatřují“ a že „ten hrad před sto léty své obyvatelky ještě měl“. V soupisu uvádí též autor Toušeň mezi městečky v Království českém.

305 let – Soupis obyvatel

V soupisu pořízeném pro Brandýské panství za rok 1700 se v městysu Toušeň (psáno Taušim) uvádí 254 žijících obyvatel. Z nich nejvyššího věku 43 let se dožily „na nohy nedužívá“ Magdalena, dcera Jakuba Málka, a Alžběta Kateřina, zvaná „nedělná“, dcera Jana Pospíšila.

235 let – Popisná čísla

V roce 1770 byla domům v Toušeni přidělena popisná čísla, která nahradila předchozí purkrechtní číslování. Usedlosti podle purkrechtního číslování 1 až 16 dostaly popisná čísla 2 až 17; další přečíslování už nemělo pevné pravidlo. V městečku bylo tehdy 56 domů; jako poslední byl očíslován obecní dům (rychta). Hospodářské budovy V Ovčárně číslovány nebyly, protože se v nich tehdy ještě nebydlelo.

230 let – Obsazení mostu

Za selského povstání na jaře 1775 dal brandýský hejtman obsadit vojskem toušeňské mosty, aby byly chráněny před zástupem vzbouřenců, kteří tudy táhli ve čtvrtek 23. března 1775 na Brandýs a do Prahy.

205 let – Kamenný křížek

Přelom dvou století uvítala obec v roce 1800 postavením křížku při cestě do Brandýsa s nápisem „O. T. (Obec Toušeňská) nakládala na tento kříž za rychtáře Jana Chrdle – 1800“.

175 let – Cholera

Roku 1830 v Toušeni z celkového počtu 605 obyvatel zemřelo 27 nemocných na cholera. Epidemie se opakovala po dvou a pak po deseti letech.

165 let – Vyměření katastru

V roce 1840 bylo na povinný náklad obce zahájeno nové přesnější vyměření katastrálního území obce, všech polí, lesů, luk a cest.

155 let – Druhá epidemie cholery

Nová epidemie roku 1850 Toušeň zasáhla jen mírně, protože místní obyvatelé začali používat vodu z železnaté studánky; v Toušeni do té doby zemřelo na cholera již jen 11 osob, v Brandýse bylo 91 obětí a v Zápech 21.

150 let – První svatba v kapliče sv. Floriana

V úterý 11. září 1855 se konala první svatba v toušeňské kapliče: snoubence Josefa Doležala ze Sojovic a Marii Králíkovou z Toušeně č. 2 oddal P. Josef K. Petráš, později první čestný občan Toušeně.

145 let – Obec převzala přívoz

K 1. listopadu 1860 převzala obec do své správy přívoz. Když se začal vybírat poplatek z příjezdu po silnici, obec zaplatila roční paušál 5 rakouských zlatých a místní obyvatele tím osvobodila ode všeho mýtného.

140 let – Úprava ústí Jizery

Roku 1865 bylo ručním překopáním odkloněno ústí Jizery do Labe tak, aby dosavadním kolmým vtokem za povodní neohrožovalo toušeňské domky čp. 42, 43, 44 a 45. Na soutoku tak vznikla „špička“.

125 let – Zrušena pastouška

V neděli 20. června 1880 byla v dražbě prodána a poté zbořena obecní pastouška, k níž přiléhala

chlév pro býky, aby na jejich místo mohla být rozšířena školní zahrada k pěstování ovoce.

115 let – Založen hasičský sbor

Roku 1890 byl v Toušeni jako vůbec první místní spolek založen Sbor dobrovolných hasičů, jehož členové se poprvé představili při svěcení nové kaple velkým umělým vodotryskem.

115 let – Nová kaple sv. Floriana

V neděli 4. května 1890 byla vysvěcena nová kaple sv. Floriana, postavená podle návrhu architekta Ludvíka Lablera; vysvěcení se účastnilo přes dva tisíce poutníků.

110 let – Přeložení přívozu

Ve čtvrtek 19. prosince 1895 byl přeložen velký labský přívoz z prostoru bývalých mostů o 700 kroků níže po řece k Toušeni, do osy dnešní Káranské ulice.

105 let – Spořitelní spolek

V roce 1900 byl založen Spořitelní a záložní spolek pro Toušeň a okolí, který zaručil místním rolníkům nezávislost na úrodě řepy; do té doby si mohli půjčovat peníze pouze od ředitelství místního cukrovaru.

100 let – Vysazování zeleně

Okrašlovací spolek vysázel na vlastní náklady v roce 1905 v Toušeni a okolí 20 000 sazenic stromků a okrasných dřevin.

95 let – Lázeňský katalog

Katalog lázní v Královských Čechách doporučoval na rok 1910 Lázně Toušeň jako hojně navštěvované a oblíbené lázeňské místo a ryze české lázně před Františkovými Lázněmi, jejichž slatinu označil za srovnatelnou.

90 let – Ubytování válečných uprchlíků

Počátkem února 1915 se z Toušeně odstěhovalo do Chocně padesát válečných uprchlíků z Haliče. V Toušeni byli ubytováni od listopadu předešlého roku.

90 let – První místní oběť světové války

V pondělí 5. dubna 1915 padl při plnění vojenské povinnosti v Užockém průsmyku v Haliči pětadvacetiletý toušeňský učitel Josef Forman; první světová válka si poté vyžádala z Toušeně tři desítky dalších obětí.

85 let – Elektřina, sokolovna, kino

Roku 1920 byl do Toušeně konečně zaveden elektrický (střídavý) proud; byla dostavěna a v sobotu 5. června 1920 slavnostně otevřena sokolovna, den nato obnoveno ochotnické divadlo a brzy poté zahájen v sokolovně provoz biografu (kina).

80 let – Kopaná

Roku 1925 byl v Toušeni založen Fotbalový klub Slavoj, jehož členové po roce tréninku vstoupili do soutěží a brzy (pod názvem S. K. Toušeň) vybudovali vlastní hřiště Na Polabí.

80 let – Ničivá bouře

V úterý 11. srpna 1925 zničila bouře s průtrží mračen veškerou úrodu na toušeňských polích; takové pohromy nebylo v té době pamětníka.

75 let – Koncert Otakara Mařáka

V létě 1930 vystoupil poprvé v lázních při koncertu pořádaném místním tenisovým klubem (L. T. C.) světově proslulý český pěvec Otakar Mařák se svou americkou chotí Mary Cavanovou.

70 let – Výlet žáků do Babiččina údolí

Ve čtvrtek 20. června 1935 podnikli učitelé a žáci místní školy první výlet do Ratibořic a Babiččina údolí.

60 let – Ubytování uprchlíků

V úterý 20. února 1945 zabraly protektorátní úřady budovy lázní, školy a sokolovnu pro ubytování německých uprchlíků z Říše. Do lázní byla poté umístěna i německá vojenská posádka, zákopová rota, jíž velel rotmistr A. Lonkte.

60 let – Osvobození

Ve čtvrtek 3. května 1945 zahájili toušeňští občané Vojmír Králík a Jaroslav Wallian místní povstání proti hitlerovské okupaci; den nato byla obnovena samospráva obce, v jejímž čele stanul plk. Tomáš Sedláček. Vzápětí se z Toušeně stáhla německá zákopová rota, ubytovaná v lázních.

60 let – Ubytování vojáků Rudé armády

V sobotu 19. května 1945 se ubytovalo v toušeňské škole 260 vojáků Rudé armády. V táboře Rudé armády na pravém břehu Jizery před soutokem byly i ženy s dětmi, z nichž v pátek 7. září 1945 zemřel několikaměsíční chlapeček Vladimír Danilovič Tolstokoryj, který byl pochován na toušeňském hřbitově. Hrob dal letos obnovit Ing. Vladimír Dudák.

55 let – Zrušení rybníka

V roce 1950 byl naposledy vypuštěn a zrušen rybník uprostřed obce a poté zavezen, aby zde postupně vzniklo prostranství s parčíkem a ještě později prodejna se samoobsluhou. Parčík projektoval arch. Jan Karpaš.

50 let – Cvičení na spartakiádě

Skladby I. celostátní spartakiády 1955 cvičilo při soustředění v Houštce 119 žáků z Toušeně, pro cvičení na Strahově bylo vybráno devět žáků.

50 let – Zahájení výstavby vodovodu

V pondělí 17. října 1955 byl proveden první výkop pro budoucí obecní vodovod, o kterém se hovořilo už od roku 1912.

45 let – Rekordní účast při volbách

Voleb do zastupitelských sborů všech stupňů se v dubnu 1960 v Toušeni zúčastnilo 99,76% voličů, z nichž 99,86% hlasovalo pro kandidáty Národní fronty. Toušeň tehdy měla 1320 obyvatel.

40 let – Jachting

V pondělí 22. března 1965 byla TJ Sokol rozšířena o samostatný jachetní oddíl; sedm členů a další postupně dosáhli mistrovských výkonů na celostátní i světové úrovni.

40 let – Oprava kapličky sv. Floriana

V roce 1965 byl zrušen a odstraněn transformátor umístěný od roku 1920 v kapliče sv. Floriana a kaplička byla po letech zbavena drátů a opravena.

35 let – Ústřední topení ve škole

Před zimou 1970 se dočkaly budovy Základní školy a Národního výboru (Obecního úřadu) ústředního topení, vytápěného pevnými palivy (uhlím nebo koksem).

30 let – Oslava školy

V sobotu 7. června 1975 bylo v sokolovně uspořádáno velké shromáždění s kulturní akademii k oslavě výročí místní školy a k téže příležitosti vydal Místní národní výbor první sborník.

25 let – Sčítání lidí, domů a bytů

V roce 1980 žilo v Toušeni 1064 obyvatel ve 315 trvale obydlených domech s 383 byty, a bylo přihlášeno 154 osobních aut.

20 let – Čestný občan Adolf Branald

V pondělí 13. 5. 1985 byl jmenován třetím čestným občanem Toušeň herec, spisovatel, přítel a propagátor Toušeň Adolf Branald.

20 let – Mistr republiky

Pro rok 1985 se stal poprvé mistrem republiky v závodech motokár formule C1 vlastní konstrukce toušeňský občan Josef Jareš ml.

10 let – Olympionik Tomáš Dvořák

V roce 1995 se poprvé v Lázních Toušeň léčil desetibojař Tomáš Dvořák, olympionik a trojnásobný mistr světa.

10 let – Kabelová televize

V únoru 1995 byl zahájen zkušební provoz místní kabelové televize z vlastního studia, vybudovaného obcí a firmou Radant z Brandýsa nad Labem. Projekt připravili Ing. Vladimír Vít a Ing. Miloš Rada, provoz zajišťoval Ing. Miloš Pulkrábek.

10 let – Toušeňský kros

V sobotu 1. dubna 1995 uspořádal někdejší akademický mistr světa ve skoku vysokém Jiří Lanský první Toušeňský přespolní běh (kros) – za účasti 63 běžců také z okolí i z Prahy a Kladna.

10 let – Toušeňský pohár

V sobotu 8. dubna 1995 uspořádali jachtaři poprvé vlastní závod nazvaný Toušeňský pohár, v jehož prvním ročníku na Labi v Toušeni zvítězili místní závodníci Verner a Vladyka. Ředitelem závodu byl Přemysl Drábek.

10 let – Slavoj v Německu

Ve dnech 25. - 28. května 1995 podnikli hráči kopané TJ Slavoj první zájezd do zahraničí: v odvetě hráli v Hitzackeru s klubem TSV ze zemské ligy Dolního Saska (2:8).

5 let – Velvyslanec na honu

V jubilejním roce 2000 byl hostem prvního honu na zajíce, pořádaného místním Mysliveckým sdružením, velvyslanec Spojených států mexických Gonzalo Aguirrea.

5 let – Toušeňský Zpravodaj

Péčí starostky obce Ludmily Svobodové byl na jaře 2000 vydán první z pravidelných jarních a podzimních toušeňských Zpravodajů.

5 let – Národní přehlídka sokolských divadel

Ve dnech 27. – 28. května 2000 se poprvé konala v toušeňské sokolovně představení Národní přehlídky sokolských ochotnických divadel. Od té doby zde při dalších přehlídkách hrálo dvacet souborů z různých míst Čech a Moravy.

5 let – Olympionici Štěpánka Hilgertová a Roman Šebrle

Před odjezdem na olympijské hry do Sydney 2000 se v místních lázních léčil poprvé desetibojař Roman Šebrle, po olympijských hrách se v lázních léčila závodnice ve vodním slalomu kajakářka Štěpánka Hilgertová.

5 let – Internetová stránka obce

10. října 2000 byla v celostátní soutěži Objev roku o nejlepší internetovou stránku obcí České republiky do 5000 obyvatel oceněna na 2. místě internetová stránka obce Lázně Toušeň laznetousen.cz vytvořená bratry Michalem a Ing. Jířím Nováčkovými.

5 let – Vytápění plynem

Ekologické vytápění plynem bylo v Toušeni postupně zahájeno krátce po prvním mrazíku, zaznamenaném v noci na 22. října 2000. Kolaudace rozvodů plynu pro celou obec byla dokončena a uzavřena k 22. prosinci 2000.

5 let – Přemístění pošty

Ve vánočním týdnu roku 2000 zůstaly uzavřeny místní úřadovny České pošty ve vile čp. 265 v Poštovní ulici, aby se mohly v klidu přestěhovat do nově upravených prostor bývalé garáže Domu seniorů U Byšických Za Školou.

5 let – Lávka přes Labe

Nejvýznamnější viditelnou stavbou z jubilejního roku 2000 zůstane lávka přes Labe, která po více než dvou stoletích navázala na tradici mostu. Lávku projektovala firma Pontex, s. r. o. Praha, konstrukci zhotovily a uskutečnily Stavby mostů Praha, a. s.

Blahopřání

k pětadevadesátinám spisovatele Adolfa Branalda,
čestného občana Lázní Toušeň

a čestného člena Divadelního souboru při T.J. Sokol Lázně Toušeň

Spisovatel proslavený desítkami knih, muž mnoha povolání (herec, klavírista, dramatik, obchodník, výpravčí, redaktor), skvělý pozorovatel i milenec života Adolf Branald, čestný občan Lázní Toušeň, se narodil 4. října 1910 v Praze v herecké rodině dramatika, divadelního režiséra a herce Richarda Branalda (1876-1950). Křtěn byl Karel Adolf. Pod jménem Karel hrál od dětských let v otcově divadelní společnosti a v roce 1918 debutoval v němém filmu Československý Ježíšek. Hrál i v dalších němých filmech Aloisův los 1919, Hraběnka z Podskalí 1925, Komptoiristka 1922 a Venoušek a Stázička 1922. V chlapeckých letech jezdil s rodiči na letní byt do Lázní Toušeň a na prahu mužných let se začal do zdejšího kraje vracet. S přáteli si tehdy postavil vůbec první chatu u Jizery nad Káraným.

Ačkoli nastoupil do občanských povolání v motorismu a na železnici, talent dramatického postřehu jej osudově přivedl k literatuře. Další životní zkušenost získal redaktorskou prací v Literárním fondu a v nakladatelství Čs. spisovatel, kde se mj. zasloužil o kompletní edici děl Eduarda Basse a o první rozhodující edice Bohumila Hrabala. Sám vstoupil do literatury historickými romány z hereckého života Stříbrná paruka 1947 (TV seriál 2001), Chléb a písně 1952 a Skříňka s líčidly 1960. S důvěrnou znalostí prostředí popsal počátky českého automobilismu (Dědeček automobil 1955, film Alfreda Radoka 1956) i kinematografie (My od filmu 1988). Válečná léta zachytil v románech Severní nádraží 1949, Lazaretní vlak 1950. Dva muži v jedné válce 1979 a spisovatelské práci věnoval nepřebornými postřehy bohatě nabitě knihy Andělské schody 1990 a Bájecní muži na létajících ořích 1992. Nikdy nepsal jen z vlastní fantazie, ale vždy s hlubokou znalostí realii a pramenů. Do jeho spisovatelského záběru náleží rovněž knihy pro mládež (Vandrovali vandrovníci 1956, Král železnice 1959), povídkové reportáže (Hrdinové všedních dnů 1953, Ztráty a nálezy 1961, Promenáda s jelenem 1963) i detektivní příběh (Důvod k zabití 1969). S objevností a pietou se věnoval opomíjeným osobnostem (Zlaté stíny 1980, My od divadla 1983 a Můj přítel Kamil 1998) i rodné Praze (Zrození velkoměsta 1985, Převleky mého města 2002). Široké známosti došly díky zfilmování novely z jeho knihy Vizita 1967 (filmy Karla Kachyni Pozor! Vizita 1981 a Sestřičky 1983).

Své časté návraty do Toušeň, kde byl v roce svých pětasedmdesátin přijal 13. května 1985 čestné občanství, zachytil v autobiografických memoárech Sentimentální průvodce po pražském nábřeží 1970, Valčík z Lohengrina 1972 a Děkovačka bez pugétu 1994. V Toušeni se rovněž významně zasloužil o místní divadlo. Poprvé již ve dvacátých letech účinkováním s místními ochotníky v otcově režii a původní premiérou hry A v tom zámku byla panna. Na podzim 1983 měl hlavní slavnostní proslov v místní škole při vernisáži výstavy Toušeň a divadlo. Naléhavost jeho pobídky k obnově ochotnického divadla slyšeli a vyslyšeli bývalí herci a další nadšenci a dodnes si

foto:

Na návštěvě u Mistra Adolfa Branalda v Kersku 25. 7. 2004:

zleva Václav Shrbený, zprava dr. Jan Králík (foto A. Králíková)

vděčně připomínají zásluhu Adolfa Branalda nejen o publicitu Toušeně, ale také o znovuvzkříšení místního ochotnického divadla.

Za celoživotní dílo byl Adolf Branald vyznamenán řadou cen a poct, z nichž mimořádnou prestiž má Křišťálová kniha PEN-klubu, kterou převzal v roce 1996 z rukou Václava Havla. Adolf Branald se celým svým životem a dílem stal symbolem čestnosti, skromnosti a přátelské nezištnosti. Vždycky zůstal sám sebou, osobností s nezpochybnitelnou mravní integritou.

Srdečně blahopřejeme!

jvk

CENA !

Cenu něčeho, nebo někoho, poznáme obyčejně až to ztratíme. S příchodem pana ředitele základní školy Mgr. Černého, se po dlouhé době ozval zvon školních hodin. Dnes, kdy časomíra je součástí každého přístroje, od náramkových hodinek po počítač, neoceňujeme důležitost „dálkového“ zdroje času – ZVONU – tak, jak jej oceňoval jistě sedlák na svém vzdáleném poli a mohl JEMU, skloněn nad pluhem, přizpůsobit rytmus své práce.

Neznáme přesně dobu, kdy se poprvé ozval hlas zvonu školních hodin, víme však, že pan ředitel školy nenechal odmlčené hodiny spát a spolu s manželem paní učitelky Žídkové chod překrásného historického stroje z dílny věhlasného pražského hodináře Mistra Heinze obnovil. Když stojíte u tohoto důmyslného „stroje času“, který zdobí půdní prostor školy, nemůžete nevzpomenout na doby, které tento stroj měřil a co životů provázel.

Přes sto let měří tento stroj čas a udává rytmus života naší obce. Člověk si všude přítomného zvukového koloritu příliš nevšímá – pravidelnost nějakého jevu často smysly otupuje. Změna rytmu však organismus zbystří !

NESLYŠÍM ŠKOLNÍ HODINY !!

ÁÁÁch – prázdniny – což ale mohou mít hodiny prázdniny ?? Čas přeci kvapí dál a je ho stále nutno měřit. Těšíme se, že brzy opět zazní „školní zvon“, který i v moderním čase udává rytmus života v obci !

URČITĚ PO PRÁZDNINÁCH !!

Cenu toho co ztrácíme, poznáme teprve když není. Jenom si představte situaci „KDYŽ NENÍ ČAS“ – pak poznáte, jak je drahý, že je nutno stále ho měřit a mít pod kontrolou. ČAS opatrně vážit, čemu a komu ho věnovat – k tomu slouží školní hodiny „,dálkové“.

MEMENTO – ČASU NIKDY NEZBÝVÁ !!!

Ing. Miloš Pulkrábek

CO SE BUDE DÍT V LÁZNÍCH TOUŠENÍ OD ŘÍJNA 2005 DO ÚNORA 2006

15. října 2005

Sběr separovaného odpadu

Od 14. 00 hodin do 16.00 hodin bude proveden na náměstí Sv.Floriána sběr separovaného odpadu včetně nebezpečných látek.

Využijte této příležitosti k podzimnímu úklidu.

Zajišťuje Obecní úřad Lázně Toušeň.

16. října 2005 od 15 hodin Sokolovna Lázně Toušeň

Pohádka pro děti (hraná pro děti od 3 let) – jaká bude se dozvíme z plakátů vstupné dobrovolné.

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

28. října 2005

Položení věnce u pomníku padlých v 16.00 hodin

U příležitosti vzniku samostatného Československa 28. října 1918

2. listopadu 2005

Český jachting - vernisáž

začátek v 18.00 hodin – společenská místnost Domu seniorů U Byšických

Pořádá videoklub LATO.

3. listopadu 2005 – 13. listopadu 2005

Výstava Český jachting

Výstava bude otevřena ve všední dny od 15.00 do 18. 00 hodin, v sobotu a v neděli od 10.00 do 12.00 hodin a od 15.00 do 18.00 hodin.

Společenská místnost Domu seniorů U Byšických

pořádá videoklub LATO

12. listopadu 2005

Martinská posvicenská zábava

Začátek ve 20.00 hodin v sokolovně. K tanci a poslechu hraje To bude překvapení.

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň

13. listopadu 2005

Pohádka pro děti – opět překvapení pro děti i dospělé – jaká bude se dozvíme a v kolik hodin bude se dozvíme také z plakátů. Samozřejmě se představení bude konat v sokolovně

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

27. listopadu 2005

Valné sedění Obce baráčníků

Začátek ve 14.00 hodin v sokolovně

Pořádá Obec baráčníků Lázně Toušeň.

27. listopadu 2005 - I. ADVENT

Rozsvícení vánočního stromu na náměstí Sv. Floriana

Začátek v 16.00 hodin

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

7. prosince 2005

Vánoce - betlémy - vernisáž

začátek v 18.00 hodin - společenská místnost Domu seniorů

U Byšických

pořádá videoklub LATO

8. prosince 2005 - 18. prosince 2005

Výstava – „ Vánoce – Betlémy“

Výstava bude otevřena ve všední dny od 15.00 do 18.00 hodin, v sobotu a v neděli od 10.00 do 12.00 hodin a od 15.00 do 18.00 hodin.

Společenská místnost Domu seniorů U Byšických.

pořádá videoklub LATO

4. prosince 2005 - II. ADVENT

Mikulášská nadílka pro malé i velké za přítomnosti Mikuláše ,čerta, čertic i anděla

balíčky se budou přijímat v šatně sokolovny od 13.30 hodin

začátek v 14.00 hodin v sokolovně

vstupné dobrovolné

pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

11. prosince 2005 – III. ADVENT

Zpívání v kostele Sv. Floriana

Začátek a program bude oznámen na plakátech

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

14. prosince 2005

Zasedání Zastupitelstva obce Lázně Toušeň

od 19.00 hodin v zasedací síni Obecního úřadu Lázně Toušeň

15. prosince 2005

Předvánoční posezení dříve narozených

s vystoupením žáků Základní školy Lázně Toušeň

ve 14.00 hodin v Domě seniorů U Byšických

pořádá komise školská, bytová a sociální

Další sdělení TJ SOKOL Lázně Toušeň

Pravidelné cvičení žen vedené náčelnicí Kamilou Lejskovou pokračuje již od 19.9.2005 každé pondělí od 18.00 do 19.00 hodin v tělocvičně Základní školy.

Budování posilovny v sokolovně vede náčelník Jan Freudl. Pomoc od budoucích cvičenců je v jakékoli podobě vítána.

Maminky s malými dětmi, které máte zájem se pravidelně (nebo nepravidelně) scházet ve vyhráté a příjemné místnosti v sokolovně během celého roku – ozvěte se. TJ Sokol Lázně Toušeň Vám tuto možnost nabízí. Kontaktní osoba p. Alexandra Červinková, Zahradní 135, Lázně Toušeň.

Divadelní soubor hledá mladé lidi od 15 let, kteří chtějí tancovat a hrát divadlo. Dále se hledají ochotní lidé všech věkových kategorií na výpomoc při divadelních akcích.

Kontaktní osoba: Petra Syslová, telefon 723846933

Alexandra Červinková, telefon 732723460

Šťastný Nový Rok 2006

4. ledna 2006

„Toušeňský fotbal“ + „Sport v Toušeni“

Začátek v 18.00 hodin – spol. místnost u Byšických - vernisáž

14. ledna 2006

Myslivecký ples

Začátek ve 20.00 hodin – místní sokolovny

pořádá Myslivecké sdružení „Vysoká Mez Toušeň“

V lednu 2006

Pohádka pro děti „Matěj a čarodějnice“ – premiéra

Začátek v 15.00 hodin v sokolovně. Datum bude oznámen na plakátech

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

V únoru 2006

Přehlídka sokolských divadel – představení pro děti

Program přehlídky bude oznámen na plakátech

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

10. února 2006 a 11. února 2006

Sokolský a divadelní karneval, téma – „Země pohádek“

Hudba, tombola, doprovodný program a další překvapení

Začátek ve 20.00 hodin v sokolovně

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

11. února 2006

Dětský maškarní karneval

čekají Vás hry, soutěže, tanec i dárky

Začátek ve 14.00 hodin v sokolovně – vstupné dobrovolné

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň a Divadelní soubor

18. března 2006**SPOLKOVÝ PLES**

dovolujeme si Vás pozvat na druhý Spolkový ples v Lázních Toušeni. Spolky, které mají zájem o účast se mohou přihlásit do 31. prosince 2005 u starostky obce L. Svobodové.

Hudba, tombola, bohatý kulturní program. Vstupné bude stanoveno dle dohody zúčastněných spolků.

Začátek ve 20.00 hodin v sokolovně

Pořádá TJ Sokol Lázně Toušeň

Spolky a organizace v obci

Jedeme dál.

V uplynulých měsících jsme měli v naší baráčnické Obci jaksi napilno. Řada okolních spolků si připomínala dávná data svého vzniku a tam roz- hodně naši Toušeňští nemohli chybět.

Na pozvání naší sousedské Obce v Libiši jsme se účastnili slavnosti na po- čest 70. výročí založení. Po pěkném vystoupení dětí z místní školy tam vysvětili nový spolkový prapor, neboť ten dřívější jim velká voda před tři- mi lety poničila. V Úvalech si připomínali baráčníci třicáté výročí, účastnili jsme se průvodu městem i staročeského jarmarku. To v Mladé Boleslavi si V. župa připomínala už rovnou stovku let od prvního společného zasedání. Nechyběl velký krojovaný průvod městem a bohatý program v Kulturním domě. V závěru června jsme si zajeli prohlédnout barokní zá- meček Komorní Hrádek u Chocerad a o týden později jsme s baráčníky z nedalekých Hvězdonic slavili 70 let a také šestisetleté trvání jejich posá- zavského městečka.

Deštivé dny letošního léta jsme věnovali úklidu naší rychty a také jejímu vylepšení – v malé kuchyňce nám již teče z kohoutku voda, byť jenom stu- dená, hlavně že ji nemusíme donášet. Zcela neplánovaně jsme se sešli na mi- mořádném sedění, neboť některým členům se v letní přestávce stýskalo, jak říkali. Zdařilými videonahrávkami jsme si připomněli naše poslední zájezdy, zazpívali si a podělili se o dojmy z letních pobytů. Závěr léta patřil tradičnímu táboráku. I když na počátku nás podobně jako loni překvapil déšť, dobrá nálada při opékání buřtíků a zpěvu známých písniček nás neopustila celý vlahý večer.

Jan Zahrádka, Jiří Kučera

Toušeňská dražba.

Je předposlední dubnový podvečer, v sálku U Byšických končí program baráčnického sedění. Je plno, na návštěvu přijeli i z brandýské a staro-boleslavské Obce. Čestný slib složili tři noví členové, na uvítanou do spolku jsme jim zazpívali Baráčniclou píseň. Následuje blahopřání k významnému jubileu zasloužilým členům – sousedům Janu Zahrádkovi a Františkovi Bílému. Když utichnou oslavné fanfáry a všichni se zase posadí, neboť každý jim chtěl stisknout ruku a povínšovat, zazní ještě jedna zcela nečekaná gratulace: přece všem tetičkám k zítřejšímu svátku !

Na podiu souseď Konopka obřadně snímá bílý přehoz z utajovaného dárku a na pozlaceném stojanu, - tetičky vyjekly nadšením, no to jsme si mohli myslet! - zazářilo velké, barevně opentlené březové koště. Je vybavené říditky, záchrannou brzdou, potřebnými budíky a certifikátem o bezpečnosti letového provozu. Tak kterápak tetička jej dostane, která si ho nejvíce zaslouží? Zdá se, že i rychtář je na rozpacích, které vyšňořený dopravní prostředek přidělit - a navrhuje dražbu. Potřebně vybavený souseď Konopka již třímá paličku a jako zkušený licitátor rozjíždí vyvolávací kolo. Z původních padesáti se cena rychle vyšplhá o stovku výš, tetičky pilně přihazují. Sousedé by také rádi nějakou pětku přisadili, jsou však z dražby nemilosrdně vyloučeni. Tetičky se dostávají do ráže, cenu zvyšují po desítkách, drama vrcholí. Dvě stě devadesát poprvé, podruhé, ještě jedna ruka nahore – a je rozhodnuto! Za rovných tří sta si rozjařená tetička odnáší vytoužené březové vznášedlo. Prozradíme vám, že ho má dodnes zaparkované nad domovními dveřmi. Když budete náhodou projíždět toušeňskou ulicí Na

Půvabný Tetín.

Vysoko nad řekou Berouňkou, v přírodním hledišti před zdi starého tetínského hřbitova, pod větvemi starých lip, zněly odpoledne 14. května dávné české písničky v neopakovatelném podání dr. Jiřího Traxlera. Dobrou polovinu pozorného posluchačstva tvořili přespólní - Baráčníci z Lázní Touševň i dalších Obcí I. župy, z Brandýsa n.L., Vrábí, Staré Boleslavi a z Chrástu, kteří podnikli společný zájezd na Berouňsko. Tóny krásné starobylé písničky „Nad Berouňkou pod Tetínem“ hladí jarní přírodu, splývají spolu s naším pohledem do údolí, tam býval ten mlýn, v jehož okně se snad krásná panna pousmála a nic netušíc se stala inspirací kolemjedoucímu básníkovi Chmelenskému k napsání dnes již znárodnělého textu.

Neopakovatelnou náladu koncertu umocňuje hučící vlak v údolí, výhled na vzdálený Berouň, táhlé kopce Českého krasu a zříceniny starých přemyslovských hradů. Mezi Čechy domov můj... slovy druhé sloky naší hymny podmanivé vystoupení končí, doznívá vprávnění, kytara i potlesk. Nechce se vstávat, nechce se nám odejít, jako bychom byli poutáni k místu, které si vyvolila druhá z Krokových dcer a odkud se později šířilo ranné křesťanství. Kniže Bořivoj, sv. Ludmila i její vnuk sv. Václav – s bohatou historií nás při následné procházce seznamuje PhDr. Jana Brajerová, rodačka a nadšená patriotka. V jejím poutavém vyprávění ožívá Tetín přemyslovský i obrozenecký, provádí nás místním muzeem, historickými kostely, pamětními místy.

Pozorný pan starosta zve nás, výletníky, na malé posezení. Na upraveném školním dvoře se podává káva a křehoučké koláče. Milý závěr pěkného dne.

Je o čem povídat, hodnotíme a porováváme. Přispíváme na neodkladnou opravu historického kamenného kříže.

Slunce se skrylo za vrchem Damil, program zájezdu je vyčerpán. Dopoledne jsme navštívili též Berouň, v nepřilíh vzdálené Litni pamětní síň Svatopluka Čecha a zpěvačky Jarmily Novotné, čestné občanky L. Touševň a také známé poutní místo Svatý Jan pod Skalou. Sem, do příjemného Tetína, se někteří z nás určitě někdy vrátí, nejen pro jeho podmanivé kouzlo, pozoruhodné památky a chráněné přírodní okolí, ale i k zajímavým lidem, kterým se uchovávaní kulturního dědictví předků tak nějak zadřelo pod kůži.

Jiří Kučera

Zpráva oddílu kopané FK Slavoj Lázně Toušeň.

Letošní rok jsme zahájili ve znamení asanace celého fotbalového areálu.

Naše snaha by byla marná, nebýt významné pomoci našich sponzorů, kterým chceme tímto ještě jednou poděkovat.

Rok 2005 jsme zahájili uspořádáním plesu fotbalistů, který byl podle reference návštěvníků velmi úspěšný. Prostředky získané z této akce jsme pak použili na rekonstrukci našich kabin a sprch. Tím jsme vlastně zahájili naše dílo, které se nám prozatím daří, což dokazují kladné reakce návštěvníků našeho areálu. Do konce měsíce srpna chceme ještě vybudovat ve spolupráci s OÚ Lázně Toušeň

dětský koutek s pískovištěm a prolézačkami. Hlaním našim cílem však zůstává vytvořit ve spolupráci s OÚ v okolí našeho hřiště kulturně sportovní areál. Co je možné si pod tímto představit? Areál, kam budou moci jít všichni naši spoluobčané za zábavou, sportem i relaxací.

Konkrétně se jedná o již zmiňované dětské hřiště, hřiště na petangue, ruské kuželky, stolní tenis a pódium s tanečním parketem. Vše by mělo být dokončeno koncem dubna příštího roku.

Již méně se nám daří v oblasti sportovní, přesněji řečeno fotbalové. Výsledky našich mužstev byly spíše průměrné, ale i to se dá jistě zlepšit. Na druhou stranu je nutné si uvědomit, že Toušeň je obec, která čítá asi 1000 obyvatel a přesto se nám daří hrát fotbal ve všech věkových kategoriích. Dokonce se nám podařilo do následující sezóny přihlásit i mužstvo těch nejmenších fotbalistů, tedy přípravku. Věříme, že práce s mládeží má budoucnost a výhledově se určitě vyplatí.

Začátkem listopadu svolá představenstvo FK Slavoj Toušeň valnou hromadu, na které se každý zúčastněný dozví o naší činnosti a hospodaření vše podrobně. Přesný termín konání valné hromady bude oznámen včas.

Za FK Slavoj Lázně Toušeň
Robert Bafoe
místopředseda

Rozlosování soutěží pro FK Slavoj Lázně Toušeň podzim 2005**MUŽI**

sobota 20.8. 17:00	Toušeň	:	Klíčeny
sobota 27.8. 17:00	Toušeň	:	Větrušice
neděle 4.9. 17:00	Husinec-Řež	:	Toušeň
sobota 10.9. 17:00	Toušeň	:	Bořanovice
neděle 18.9. 16:30	Předboj	:	Toušeň
sobota 24.9. 16:30	Toušeň	:	Brázdím
neděle 2.10. 16:00	Bášť	:	Toušeň
sobota 8.10. 16:00	Toušeň	:	Máslovce
neděle 16.10. 15:30	Mochov	:	Toušeň
sobota 22.10. 15:30	Toušeň	:	Mratín
neděle 30.10. 14:30	Postřížín	:	Toušeň

DOROST

neděle 4.9. 10:15	Toušeň	:	Škvorec
neděle 11.9. 10:15	Nehvizdy	:	Toušeň
neděle 18.9. 10:15	Toušeň	:	Jirny
neděle 25.9. 10:15	Toušeň	:	volno
neděle 2.10. 10:15	Toušeň	:	Pacov
sobota 8.10 10:15	Sibřina	:	Toušeň
neděle 16.10. 10:15	Toušeň	:	Odolená Voda

ŽÁCI

neděle 4.9. 10:15	Jirny	:	Toušeň
neděle 11.9. 10:15	Toušeň	:	Nehvizdy
neděle 18.9. 10:15	Radonice	:	Toušeň
neděle 25.9. 10:15	Toušeň	:	Měšice
středa 28.9. 10:15	Dřevčice	:	Toušeň
neděle 2.10. 10:15	Klíčany	:	Toušeň
neděle 9.10. 10:15	Toušeň	:	Kinetice
neděle 16.10. 10:15	Sibřina	:	Toušeň
neděle 23.10. 10:15	Toušeň	:	Vyšehořovice
pátek 28.10. 10:15	Toušeň	:	Hovorčovice
neděle 30.10. 10:15	Postřižín	:	Toušeň
neděle 6.11. 10:15	volno	:	Toušeň
neděle 13.11. 10:15	Toušeň	:	Veleň

PŘÍPRAVKA

sobota 4.9. 15:00	Brandýs n/L	:	Toušeň
sobota 10.9. 15:30	Toušeň	:	Hovorčovice
sobota 17.9. 10:15	Čelákovice	:	Toušeň
sobota 24.9. 15:00	Toušeň	:	volno
sobota 1.10. 14:30	Zápy	:	Toušeň
sobota 8.10. 14:30	Toušeň	:	Řež
neděle 16.10. 10:15	Odolená Voda	:	Toušeň
sobota 22.10. 13:30	Stará Boleslav	:	Toušeň
sobota 29.10. 13:00	Toušeň	:	Zeleneč

Obrázky z Hitzackeru

Před 15 lety, na podzim roku 1990 vyjednal toušeňský výtvarník Rudolf Truhlařík prostřednictvím svých přátel první partnerské kontakty pro Toušeň v západní Evropě – s městečkem Hitzacker v Dolním Sasku. Obě místa mají řadu podobných rysů: polohu na levém břehu Labe při soutoku s další řekou, archeologické nálezy z doby únětické kultury, slovanské hradiště, vinici, památný strom, zničení za Třicetileté války, labský přívoz atd. až po novodobé lázně a slavné návštěvníky. Přehled partnerských kontaktů za patnáct let chystáme pro jarní Zpravodaj k 15. výročí prvních vzájemných návštěv.

Nejnovější zprávy o dění v Hitzackeru v roce 2005 poslal do Lázní Toušeně někdejší ředitel městského úřadu Günter Herrmann:

Odstranění porostů

Nový projekt z oboru životního prostředí v Hitzackeru navrhuje odstranit rozsáhlé porosty náletových dřevin podél Labe zejména pod městečkem. Zarostlé břehy a porosty na pravém rovinatém břehu představují podle odborníků nebezpečí jak při letních, tak při zimních povodních: v obou obdobích zabraňují rychlejšímu odtoku vody. Zmrzlá ledová tříšť vytváří v těchto místech při velké vodě záтары, které pak zvedají hladinu řeky až do ulic městečka. Protože tak voda přichází z protisměru, protipovodňové valy jsou neúčinné.

Archeologický labyrint

Velkou atrakcí především pro dětské návštěvníky Hitzackeru se stalo nové přírodní bludiště, postavené v areálu archeologického skanzenu u labských tůní. Bludiště bylo postaveno v sousedství rekonstruovaných staveb z doby únětické kultury (tak se nazývá i v Německu kultura doby bronzové z 19. až 16. století před Kristem; pojmenování dostala podle Únětic u Rostok nad Vltavou). Půdorys hitzackerského bludiště byl navržen podle starověkých vzorů úzkých průchoď se stěnami z přírodního materiálu: z dřevěných kůlů a z větrového výpletu. Další atrakcí skanzenu jsou pícky, ve kterých si návštěvníci mohou z původních hornin vytavit polotovar bronzu.

Hitzacker 2005: Hitzackerský

labyrint z hati
archeologickým
skanzenu (foto:
Elbe-Jeetzel)

Návštěva nizozemské královny

26. června 2005 poctila oficiální návštěvou Hitzacker nizozemská královna Beatrix, aby zde společně se starostou města Karlem Guhlem odhalila pamětní desku svému manželovi, princ Clausovi, který se narodil roku 1926 v Hitzackeru a zemřel před třemi roky. Princ Claus von Amsberg pocházel z významné šlechtické, avšak nikoli královské rodiny. Jeho manželství s následnicí nizozemského trůnu završilo roku 1966 velkou lásku z mládí. Claus von Amberg tehdy obdržel titul nizozemského prince. Jeho manželka, nizozemská princezna Beatrix, se po abdikaci své matky, královny Juliany, stala roku 1980 nizozemskou královnou. Z manželství Clause a Beatrix se v letech 1967-69 narodili tři synové, z nichž nejstarší, korunní princ William Alexander, následník nizozemského trůnu, byl rovněž v Hitzackeru přítomen.

jvk

Königin Beatrix der Niederlande gestern in Hitzacker: Sie enthüllte eine Bronzestatuette, rechts Bürgermeister Karl Guhl. Foto: B. Vogt

Beatrix in Hitzacker

fota:

Hitzacker 2005: Vlevo nizozemská královna Beatrix, vpravo starosta Hitzackeru Karl Guhl (foto: B. Vogt)

www.laznetousen.cz

Články neprošly jazykovou úpravou, jsou zveřejněny v původním znění autorů